

Asia: VN/17575/2021-OKM-72

Luonnos hallituksen esitykseksi SORA-säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne esitykseen sisältyvistä ehdotuksista

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (HYY) kiittää mahdollisuudesta lausua SORA-säännösten muutosten esitysluonnosta.

Kannatamme vireilletulon määritelmän tarkentamista. Mielestämme esityksessä jää kuitenkin vielä tulkinnanvaraiseksi, mikä on epäviralliseen valmisteluvaiheeseen kuuluva selvitys ja mikä on opiskeluoikeuden peruuttamisen vireillepanon aiheuttama tarkastus tai tutkimus.

Pidämme rikosrekisteriotteen esittämisvelvollisuuden laajentamista tilanteisiin, joissa koulutukseen sisältyy olennaisesti työskentelyä iäkkäiden tai vammaisten henkilöiden kanssa perusteltuna.

Kannatamme opiskeluoikeuden siirtämisen sitomista opiskeluoikeuden peruuttamispäätökseen. Opiskelijoiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että opiskeluoikeuden siirtämistilanteissakin opiskelija saa aina valituskelpoisen päätöksen.

Kannatamme opiskelijan oikeuden jälkiohjaukseen kirjaamista lakiin. SORA-prosessit ovat usein opiskelijoille hyvin raskaita, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti opiskelukykyn. Tämän lisäksi SORA-prosesseissa voi jo valmiiksi olla kyse opiskelijan psyykkisistä häiriöistä tai niihin liittyvistä oireiluista. On kuitenkin hyvä huomioida, että tämäntyyppisissä tilanteissa opiskelijat tarvitsevat ensisijaisesti terveydenhuollon palveluita.

Näemme päätösvallan siirtämisen rehtorille nopeuttavan ja helpottavan SORA-prosessia. Näemme myös, että päätösvallan siirtäminen rehtorille saattaa vähentää tapauskohtaisen harkinnan määrää prosessissa.

Pidämme perusteltuna osallistumisoikeuden epäämistä käytännön tehtäviin tai harjoitteluun prosessin ajaksi.

Pidämme perusteltuna tiedonsaannin laajentamista vireillä oleviin SORA-prosesseihin. Kuitenkin on hyvä huomioida, että tämä ei saa johtaa tilanteeseen, jossa opiskelijaa tarpeettomasti leimataan ilman valituskelpoista päätöstä ja opiskelijan oikeusturva vaarantuu.

Pidämme perusteltuna tiedonsaannin laajentamista lainvoimaisista peruuttamispäätöksistä silloin, kun se on tarpeellista.

Kommentit ehdotusten vaikutuksista

Näemme ehdotusten vaikutukset pääosin positiivisina opiskelijan oikeusturvan toteutumisen kannalta.

Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida erityisesti SORA-prosessin vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin, toimeentuloon ja mahdollisuuksiin edetä opinnoissa.

Mitä näkemyksiä teillä on ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen yhteisestä SORA-oppaasta?

Yhteinen SORA-opas voi edistää yhdenmukaisia käytäntöjä ja vähentää korkeakoulujen välisiä tulkintaeroja. Oppaan tulee olla käytännönläheinen ja tukea lain yhdenmukaista, oikeasuhtaista ja oikeusturvaa kunnioittavaa soveltamista.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

HYY korostaa lisäksi, että SORA-menettelyn tulee olla viimesijainen keino. Ensisijaisesti opiskelijoiden haasteisiin tulee vastata riittävillä opiskeluhoillon palveluilla, opiskeluterveydenhuollolla, ohjauksella sekä opintojen yksilöllisillä järjestelyillä. Varhainen tuki ja saavutettavat palvelut ovat opiskelijan kannalta inhimillisempiä ja samalla keskeisiä turvallisen opiskeluympäristön rakentamisessa.[]

Kymäläinen Mikko
Helsingin yliopiston ylioppilaskunta